

Ringen
– melodramer och arior
Av Elisabet Ljungar

Ur scen 2:

Melodram:

En man på bortåt femtio, kanske litet mer...
något av gammal vivör –
något av gammalt svin, kunde man också säga...
Jag tycker att jag känner igen honom...
Över skjortbrösten en tunn kedja – silver eller kanske platina –
som förlorar sig innanför skjortan. Vad har han på kedjan? –
Det ger jag fan.
Men jag skulle vilja veta när jag har sett honom, och var...

Konstantinopel! Det måste varit i Konstantinopel.
Men sammanhanget? Vem är han?
Har jag talat med honom?
Jag minns inte...
Konstantinopel...
Det är längesen...

Aria *Fernanda*:

*Konstantinopel... min ungdoms stad.
Jag var bara tjugofyra...
"En kärlekshistoria", om man så vill...*

*Hon var inte ung,
bortåt fyrtio,
kanske mer...
ändå: vilken kvinna!
Fernanda var hennes namn.
Gud i himlen!
Vilken kvinna – vilken kvinna...*

*Från min sida: inte kärlek, inte först.
Det var hon som inledde!
Men jag försmår inte en upplevelse...*

*Hur det brände i blodet,
hur det brände av längtan,
vällust över all annan vällust,
salighet och evighet och evig salighet*

*– då hon plötsligt försvann.
Hon lämnade mig
innan jag hann tänka tanken
att lämna henne.
Lämnade mig kvar...*

*... med en känsla
att jag var hennes sista kärlek.*

*Såg henne aldrig mer.
Nevermore.
Aldrig mer...*

Ur scen 3

Melodram:

En ring.
Jag bleknade, kände mig vimmelkantig.
Fernandas ring!
Den enda ring hon nånsin bar...
på vänstra handens ringfinger...

"Får jag... får jag titta lite närmare på den?"

Aria: Ringen

*En enda sten,
en äkta sten,
frambragt av Planeten
långt innan det fanns människor på jorden.
Omöjlig att ge ett namn.
Först mörk och dimmig som en röktopas.
Långsamt djupnar färgen
blir rubinens röda blod.
Den klarnar,
ett ögonblick blir den en rosentopas,
skiftar åter,
tar den böhmiska topasens solgula färg...
Ännu en stund,
det är en smaragd –
först en billig ljus,
så en av de sällsynta klart turkosa...
I nästa stund en safir.
Från safirens djupa blå
långsamt till det mörkvioletta
hos gamla ametister...
Ljusnar, får dess vanliga bleka tunna lila färg...
Ljusnar än mer...
det är en diamant man ser –
en diamant,
i vilken alla jordelivets färger stämmer möte,
smälter samman
till himmelsk vithet och färglöshet –
till ljus, till glans!
Rent ljus!
Till jubel över att kretsloppet är fullbordat!*

Melodram:

”Ni ser, stenen växlar färg ibland.
Ligger det då inte nära till hands
att anta att dess betydelse,
om den har någon,
består i att den hjälper innehavaren
att se tingen ur olika perspektiv?
Har ni aldrig tänkt på det tragiska i förhållandet
att människosläktet är delat i två hälfter?
Att var människa från vaggan till graven
måste tillhöra antingen den ena eller den andra –
vara antingen man eller kvinna...

Har ni aldrig önskat er en talisman,
med vars hjälp ni kunde förvandla er...?

Anta att denna ring är just en talisman,
att den har egenskapen
att kunna förvandla man till kvinna.
Anta att jag, med hjälp av denna ring,
kan förvandla mig – till just den kvinna,
som jag i detta ögonblick skulle vara,
om jag för femtiosju år sedan
hade fötts till flicka istället för pojke –
anta det!

Hur skulle världen då te sig...?

Ur scen 5

Det är ju Stina -
men hon är flintskallig
och har ett par små vita polisonger under öronen!
Gumman har blivit en gubbe!

”Baron får vara snäll och ursäkta mig”, säger gubben.
”Jag letade efter ringen. Hittade den under sängen.
Aldrig i hela mitt liv har jag hållit
en så dyr och vacker sak i min hand.
Så - jag kunde inte låta bli att prova den...”

Gubben drar ringen av fingret,

Ur scen 6

Arioso: Polisongerna

*Var det ett hjärnspöke?
Stina – i vita polisonger!!
Börjar jag bli galen?
Muckadell!
En förbannad skurk,
en hypnotisör,
han suggererade mig,
inbillade mig att ringen –
så att jag såg det som inte fanns...?
Hennes hårlösa hjässa!
NEJ!
HANS hårlösa hjässa!!!
Polisonger!!
Han.
Hon.
etc
En hallucination?!
... drack en del igår...
Min fantasi var uppjagad!
Polisongerna!
... sovit illa...
Polisongerna!!
Gubben!
Och så plötsligt – Stina där igen.
Som om ingenting hänt.*

Melodram:

Och ändå – Stina var ju,
trots allt,
hela tiden,
med eller utan polisonger –
ändå - Stina...

Arioso: Längtan

*OM nu en sådan suggestion vore tänkbar –
man har hört talas om underbara saker –
att uppleva världen ur ett annat perspektiv
lika och ändå inte.
Doftade kanske jasminen annorlunda?
Bleve grönt ett djupare grönt?
Får hallonen en annan sötma?
Bjuder vinden kinden mildare smekning?
Klingar kanske koltrasten i mörkare tonart?*

Melodram:

Omöjligt!
Jag visste det!
Den satans lurendrejaren –
han drev med mig!

Från vaggan till graven
är människan dömd att se på livet
antingen med mannens eller kvinnans ögon –
alltid ensidigt, alltid motstridigt!

Det svindlar...

Jag anar...
... en palett med tusentals nyanser...
... en resa genom universums himlar...
... en tillvaro ur andra perspektiv...
... inte detsamma men ändå lika...

Ur scen 7

Aria: Människa:

Man och kvinna i en och samma frukt.
Ack, vilken kraft... ack, vilken rikedom
Hos varje människa en vacklan...
Vi värjer oss, det yttre snärjer oss
vi uppehåller skenet.

Inom oss
motsatsen till vad som synes på ytan...
vi står här,
fastklamrade,
omslingrade,
förenade med varandra.

Blandade i varandra
ömsom den ena
ömsom den tar andra ledningen...

Evig dubbelhet och enhet

Icke man
ej kvinna,
rätt och slätt

MÄNNISKA!